

SİGORTA VE REASÜRANS BROKERLERİ YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete: 29368
Yayın Tarihi: 27.5.2015

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sigorta ve/veya reasürans brokerliği faaliyetlerinin sigortacılık sektörüne olan güveni artırıcı biçimde sürdürülmesini ve tarafların hak ve menfaatlerinin korunmasını teminen brokerlik faaliyetlerinin çerçevesi ile bu faaliyetlere ilişkin temel ilkelerin belirlenmesidir.

(2) Bu Yönetmelik, brokerlik faaliyetinde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin niteliklerine, kuruluş ve teşkilatlarına, yetki ve sorumlulukları ile faaliyetlerine ilişkin esas ve usulleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 21 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan,

- a) Broker: 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde tanımlanan gerçek veya tüzel kişi sigorta ve/veya reasürans brokerini,
- b) BBS: Sigorta ve Reasürans Brokerleri Bilgi Sistemini,
- c) Kanun: 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununu,
- ç) Malvarlığı: Gerçek kişilerin mülkiyetinde bulunan, değeri parayla ölçülebilir taşınır ve taşınmaz varlıklar tutarını,
- d) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- e) Öz sermaye: Brokerlerin ödenmiş veya Türkiye'ye ayrılmış sermayeleri, her türlü yedek akçeleri, yeniden değerlendirme fonu, dönem net kârı ile geçmiş yıllar kârları, kâr ve sermaye yedekleri ile Müsteşarlıkça uygun görülecek sermaye benzeri kaynaklar ve diğer kaynaklardan varsa dönem zararı ve geçmiş yıllar zararları ile Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer değerlerin düşülmesinden sonra bulunan tutarı,
- f) SEGEM: 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 31 inci maddesine istinaden kurulan Sigortacılık Eğitim Merkezini,
- g) Şirket: Türkiye'de kurulmuş sigorta, emeklilik ve reasürans şirketleri ile yurt dışında kurulmuş sigorta, emeklilik ve reasürans şirketlerinin Türkiye'deki teşkilâtını ve yurt dışında kurulmuş reasürans şirketini,
- ğ) Teknik personel: Brokerlerde sigorta ürünlerine yönelik tanıtım ve bilgilendirme, sigorta risklerini değerlendirme, sigorta tekliflerini hazırlama ve sonuçlandırma işlemlerini yürüten personeli,
- h) TSB: Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Teşkilata İlişkin Hükümler

Gerçek kişi broker

MADDE 4 – (1) Brokerlik faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) Türkiye’de yerleşik olması.
- b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olması.
- c) Kasten işlenen bir suçtan dolayı affa uğramış olsalar dahi 5 yıldan fazla hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla adli para cezasına mahkûm edilmemiş olması; devletin güvenliğine, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, milli savunmaya ve devlet sırlarına karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hüküm giymemiş olması.
- ç) 11 inci maddede belirtilen asgari malvarlığı şartını yerine getirmiş olması.
- d) Brokerlik faaliyetinin yürütüleceği fiziksel mekân, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli donanıma sahip olması.
- e) Ek-1/A’da yer alan öğrenim düzeyleri ile bu öğrenim düzeylerinin karşısında yer alan mesleki deneyim süresini tamamlaması.

Tüzel kişi broker

MADDE 5 – (1) Brokerlik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) Merkezlerinin Türkiye’de bulunması.
- b) Anonim veya limited şirket şeklinde kurulmuş olması.
- c) 11 inci maddede belirtilen asgari ödenmiş sermaye şartını yerine getirmiş olması.
- ç) Brokerlik faaliyetinin yürütüleceği fiziksel mekân, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli donanıma sahip olması.
- d) Genel müdür ile faaliyette bulunulan branşlar itibarıyla sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu yeter sayıda genel müdür yardımcısı atanması.

Genel müdür ve genel müdür yardımcıları

MADDE 6 – (1) Gerçek ve tüzel kişi brokerlerin genel müdürlerinde ve sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu genel müdür yardımcılarında 4 üncü maddenin ilk fıkrasının (a), (b), (c) bentlerinde sayılan nitelikler ile Ek-1/A-B’de yer alan öğrenim düzeyleri ile bu öğrenim düzeylerinin karşısında yer alan mesleki deneyim süresini tamamlaması aranır.

Yurt dışında kurulu broker

MADDE 7 – (1) Yurt dışında kurulu brokerler, Türkiye’de ancak şube açmak suretiyle faaliyette bulunabilir.

(2) Şube açmak suretiyle Türkiye’de faaliyet gösterecek brokerlerin diğer şartların yanı sıra 4, 5 ve 6 ncı maddede belirtilen şartları sağlaması gerekir. Şube açmak suretiyle Türkiye’de faaliyet gösterecek brokerler için, 12 nci maddedeki hükümler kıyasen uygulanır.

(3) Bu Yönetmelikte yer alan başvurularla ilgili olarak yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye’nin ilgili ülkedeki büyükelçilik ve konsoloslğunca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi şarttır.

Teknik personel

MADDE 8 – (1) Brokerler tarafından yürütülecek sigorta ürünlerine yönelik tanıtım ve bilgilendirme, sigorta risklerini değerlendirme, sigorta tekliflerini hazırlama ve sonuçlandırma işlemleri yalnızca brokerlerin teknik personeli tarafından yapılır.

(2) Teknik personel olmak için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bendinde sayılan niteliklerin taşınması,
- b) Ek-1/C’de yer alan öğrenim düzeyleri ile bu öğrenim düzeylerinin karşısında yer alan mesleki deneyim süresinin tamamlanması,
- c) SEGEM tarafından yapılacak teknik personel yeterlilik sınavının kazanılması, gerekir.

(3) Bireysel emeklilik mevzuatı çerçevesinde aracılık yapma yetkisine sahip kişiler ikinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yeterlilik sınavını kazanmaları şartıyla teknik personel olarak kabul edilir. Acente teknik personel unvanını almış olanlar, Ek-1/C’de yer alan öğrenim düzeylerinin karşısında yer alan mesleki deneyim süresini tamamlamaları halinde ikinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yeterlilik sınavı şartı aranmaksızın broker teknik personeli olarak kabul edilir.

(4) Brokerler, faaliyette buldukları branşlar için yeter sayıda teknik personel istihdam eder.

(5) Broker, teknik personeli çalışmaya başladığı günü takiben en geç on beş iş günü içinde kayıt numarası ve kimlik almak üzere elektronik ortamda Müsteşarlığa veya Müsteşarlıkça görevlendirilecek meslek kuruluşuna bildirir ve BBS’ye işlenir. Teknik personele kimlik verilir. Teknik personel kimliğine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

(6) Teknik personelin yürüttüğü mesleki işlemlerden dolayı üçüncü kişilere vereceği zararlardan teknik personel ve bağlı bulunduğu broker sorumludur.

Fiziki, teknik ve idari altyapı

MADDE 9 – (1) Brokerlik faaliyeti münhasıran brokerlik faaliyetine tahsis edilmiş mekânlarda yürütülür.

(2) Brokerlik faaliyeti yürütülecek mekânın asgari fiziki özellikleri Müsteşarlıkça görevlendirecek meslek kuruluşunun görüşü alınarak Müsteşarlık tarafından belirlenir.

(3) Brokerlerin teknik açıdan yeterli sayılabilmesi için asgari olarak sigorta aracılığı faaliyetinde bulunmaya elverişli bilişim sisteminin; yeterli arşivleme sisteminin, elektronik veri ağı ve elektronik posta adresinin bulunması aranır.

Brokerlerin teşkilatı

MADDE 10 – (1) Brokerler, merkezleri dışında teşkilatlanabilir.

(2) Brokerlerin merkez dışındaki teşkilatları, broker ile aynı unvanı taşır.

(3) Merkezler için gerekli olan fiziksel mekân, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterlilik şartları brokerlerin merkez dışındaki teşkilatları bakımından da aranır. Sermaye konusunda 11 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şartlar aranır.

(4) Merkez dışındaki teşkilatlara ilişkin bilgiler, teşkilatlanmayı takiben en geç on beş iş günü içinde BBS’ deki bilgilere ilave edilir.

Asgari ödenmiş sermaye, öz sermaye ve malvarlığı

MADDE 11 – (1) Tüzel kişi brokerler için asgari ödenmiş sermaye miktarı şirket türüne göre Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutardan az olmamak kaydıyla 250.000 TL ve faaliyette bulunulacak her bir ruhsat için ilave 50.000 TL’dir. Pay senetlerinin tamamının nama yazılı olması gerekir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen tutarların yanı sıra brokerler tarafından tesis edilecek her bir merkez dışı teşkilat için ilave 25.000 TL asgari ödenmiş sermaye aranır.

(3) Gerçek kişilerin beyan edecekleri mal varlıkları, tüzel kişi brokerler için aranılan asgari ödenmiş sermayeden az olamaz.

(4) Faaliyette bulunan brokerlerin öz sermayesi, yıllık faaliyet gelirlerinin %10'u ile şirketlere;

a) Vadesi üzerinden 1 ile 30 arasında gün geçmiş olan muaccel borçların (0,25) katsayısıyla,

b) Vadesi üzerinden 31 ile 60 arasında gün geçmiş olan muaccel borçların (0,5) katsayısıyla,

c) Vadesi üzerinden 61 gün ile 1 yıl arasında gün geçmiş olan muaccel borçların (0,8) katsayısıyla,

ç) Vadesi üzerinden 1 yıldan fazla geçmiş olan muaccel borçların (1) katsayısıyla çarpılması sonucu bulunan tutarların toplamından az olamaz. Bu hesaplama, yılsonları itibarıyla yapılır. İlave sermaye ihtiyacının ortaya çıkması halinde eksik kalan kısım en geç hesap dönemini takip eden yılsonuna kadar tamamlanır.

(5) Brokerler, öz sermayelerinin dördüncü fıkrada belirtilen tutar toplamının altına düşmesine sebep verecek temettü dağıtımında bulunamaz. Gerekli öz sermaye açığını kapatmayan brokerler için 21 inci maddede öngörülen tedbirlere başvurulur.

(6) Bu maddede belirtilen hususların takibine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenebilir.

Ruhsat

MADDE 12 – (1) Brokerlik ruhsatı hayat, hayat dışı veya reasürans alanlarından bir veya birkaçında ayrı ayrı verilir.

(2) Brokerlik faaliyetinde bulunmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler tarafından, Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ruhsat verilmesini teminen başvuru yapılır.

(3) Müsteşarlık, ruhsat ile ilgili işlemlerin incelenmesi ve onaya hazır hale getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir. Yapılacak incelemeye ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

(4) Yapılan inceleme sonucunda gerekli şartları sağladığı anlaşılan brokerlere, ilgili alanlarda ruhsatnameleri verilir.

(5) Ruhsat verilen brokerlere ilişkin bilgiler Müsteşarlık internet sitesinde duyurulur.

Mesleki sorumluluk sigortası

MADDE 13 – (1) Brokerler, mesleki faaliyetlerinden dolayı verebilecekleri zararlara karşı mesleki sorumluluk sigortası yaptırır. Mesleki sorumluluk sigortası olmaksızın brokerlik faaliyetinde bulunulamaz.

(2) Mesleki sorumluluk sigortasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Sigorta ve Reasürans Brokerleri Bilgi Sistemi

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca brokerlerde aranılan şartlara ilişkin bilgilerin temini için güvenli ve yedekli bilişim altyapısı kurulur.

(2) Brokerler, bilgi sistemine ve ilgili giderlere Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde katılmak zorundadır.

(3) Bilgi sisteminin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir. Müsteşarlık, bilgi sistemiyle ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi konusunda kurum ve kuruluşlara, sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyete İlişkin Hükümler

Brokerlik yetkisinin verilmesi

MADDE 15 – (1) Brokerlik yetkisi, temsil edilecek tarafça sözleşmelerin akdinden önceki hazırlık çalışmalarını yürütmeyi ve gerektiğinde sözleşmelerin uygulanmasına ilişkin işlemleri gerçekleştirmeyi içeren yetki belgesi ile brokere verilir. Ancak, tarafların fizikî olarak karşı karşıya gelmesinin ve işin gereği olarak yetki belgesi verilmesinin söz konusu olmadığı hâllerde yetkilendirmenin sözlü veya elektronik olarak verilmesi mümkündür.

(2) Yetki belgesinde, yetkinin kapsamı, sınırı ve süresi açıkça belirtilir. Brokerlik yetkisi, broker tarafından başka brokerlere veya kişilere devredilmez.

(3) Yetki verilen brokerlerin, yetki belgelerini ibraz etmek suretiyle teklif alması, bu teklifleri ve karşılaştırmalı fiyatları brokerlik yetkisi veren tarafa bildirmesi esastır.

Protokol ve prim ödemesi

MADDE 16 – (1) Şirketler tarafından brokerlere verilecek yetkinin kapsam ve sınırı ile çalışma esasları protokolle belirlenebilir. Brokerler, şirketlere portföy taahhüdünde bulunamaz.

(2) Prim tahsilatının şirket tarafından doğrudan sigorta ettirenden yapılması esastır. Prim transferi konusunda brokerin şirket tarafından yetkilendirilmesine ilişkin Müsteşarlıkça usul ve esas belirlenebilir.

(3) Şirket tarafından prim transferi konusunda yetkilendirilen brokerlere yapılan ödeme şirkete yapılmış sayılır.

(4) Şirketlerce brokerlere yapılan prim iadeleri hak sahibi tarafından tahsil edilmedikçe ödenmiş sayılmaz.

(5) Protokolde prim transferi konusunda yetkilendirilen brokerler, sigorta ettiren/sigortalı tarafından ödenen primlerin transferini sadece kesin olarak ayrılmış müşteri hesapları yoluyla yapabilir. Bu hesaplar brokerin malvarlığından sayılmaz.

Faaliyet esasları

MADDE 17 – (1) Brokerler sigorta poliçesi ve benzeri sigorta sözleşmesiyle ilgili belge düzenleyemez.

(2) Brokerler, sigorta tazminatı veya tazminata ilişkin avans ödeyemez.

(3) Brokerler, brokerlik dışında başka bir ticari faaliyetle uğraşamaz, yürüttükleri faaliyetler kapsamında komisyon, danışmanlık ve risk yönetim ücreti dışında hiçbir surette menfaat sağlayamaz.

(4) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1423 üncü maddesi kapsamındaki bilgilendirmenin müvekkili adına akit yapma yetkisine sahip Broker tarafından yapılması esastır. Bu halde, şirket tarafından brokerin bilgilendirilmesi, temsil edilen tarafın bilgilendirilmesi anlamına gelmektedir.

(5) Brokerler, içeriği Müsteşarlıkça belirlenen sözleşme kayıt bilgilerini elektronik ortamda saklar.

Unvan

MADDE 18 – (1) Brokerler, unvanlarında ruhsat alınan branşlara göre “sigorta brokerliği” “reasürans brokerliği” veya “sigorta ve reasürans brokerliği” ifadelerinden birini kullanır. Brokerler, mevzuata aykırı olmamak şartıyla unvanlarında ilave ifadeler de kullanabilir.

Sürekli eğitim

MADDE 19 – (1) Teknik personel, mesleki yeterliliklerinin, bilgi ve becerilerinin devamlılığını sağlamak amacıyla tarihi ve programı Müsteşarlıkça belirlenecek eğitime katılır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen eğitim SEGEM veya SEGEM tarafından yapılacak hizmet alımı yoluyla verilir. Eğitimin süresi, kapsamı, yöntemi ile ücreti ve diğer koşullarına ilişkin çalışmalar meslek kuruluşunun görüşü alınarak Müsteşarlıkça karara bağlanır.

(3) Eğitimi süresi içinde tamamlamamış olan teknik personelin faaliyeti bu eğitim tamamlanıncaya kadar durdurulur. Faaliyeti durdurulan teknik personele ilişkin bilgiler BBS'ye işlenmek üzere SEGEM tarafından Müsteşarlığa iletilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyetin Sona Ermesine İlişkin Hükümler

Brokerlik faaliyetinin sona ermesi

MADDE 20 – (1) Kendi talepleriyle faaliyetlerine son vermek isteyen brokerler, faaliyetin sonlandırılmasına ilişkin kararın alındığı tarihten itibaren en geç on beş iş günü içinde Müsteşarlığa veya Müsteşarlıkça görevlendirilecek meslek kuruluşuna bildirimde bulunur. Bu durumda, brokerlik ruhsatları Müsteşarlığa veya Müsteşarlıkça görevlendirecek meslek kuruluşuna iade edilir. Faaliyetine son veren brokerlere ilişkin bilgiler Müsteşarlık internet sayfasında duyurulur.

Müsteşarlıkça alınacak tedbirler ve ruhsat iptali

MADDE 21 – (1) Kanununun 32 nci maddesi hükümlerine uygun hareket etmediği, ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davrandığı, mevzuatta aranılan şartlardan en az birini kaybettiği ve/veya 11 inci maddede öngörülen şartları sağlamadığı tespit edilen brokerler, Müsteşarlıkça uyarılır. Uyarının ardından ilgili brokerin durumu hakkında yapılan değerlendirme neticesinde, brokerin aracılık faaliyeti Müsteşarlıkça altı aya kadar geçici olarak durdurulabilir veya ruhsatları iptal edilebilir.

(2) Birinci fıkraya istinaden uyarıda bulunulan ve/veya faaliyeti geçici olarak durdurulan brokerin uyarı tarihinden veya faaliyetin durdurulması halinde faaliyete yeniden başlama tarihinden itibaren bir yıl içinde mevzuata aykırı uygulamaları devam ettirmesi halinde ruhsatları Müsteşarlıkça iptal edilir.

(3) Faaliyeti geçici olarak durdurulan ve Müsteşarlıkça ruhsatları iptal edilen brokerler, Müsteşarlık internet sayfasında duyurulur, BBS'ye işlenir ve TSB'ye bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tutarların artırılması

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan maktu ve nispi tutarları %50'ye kadar (%50 dâhil) artırmaya veya azaltmaya Müsteşarlık yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 23 – (1) 21/6/2008 tarihli ve 26913 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yönetmelik hükümlerine uyum

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Brokerler durumlarını, bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren bir yıl içinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirir. Müsteşarlık Yönetmeliğe uyum süresini 3 ay uzatmaya yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

YÖNETMELİK EKİ

- **EK-1**